

ОБЛІКОВІ АСПЕКТИ ВІДОБРАЖЕННЯ ЗАГАЛЬНОВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ ГОТЕЛЮ

Анотація

У статті досліджено особливості організації синтетичного та аналітичного обліку загальновиробничих витрат на підприємствах готельного господарства. Розглянуто зарубіжні підходи до встановлення стандартних баз розподілу непрямих витрат готелів згідно з «The Uniform Systems of Accounts for Hotels», з метою задоволення інформаційних потреб менеджерів та керівників при прийнятті управлінських рішень. Запропоновано прямі витрати готелю збирати в розрізі видів послуг (за місцями виникнення витрат), а постійні витрати – по готелю в цілому. Це сприятиме здійсненню раціонального розподілу витрат та забезпечить їх об'єктивне відображення в системі бухгалтерського обліку в умовах комплексного характеру готельних послуг. Особлива увага відведена бухгалтерському обліку собівартості готельних послуг та обліку витрат готелю за місцями їх виникнення. Доводиться необхідність оцінювання послуг допоміжних структурних підрозділів підприємства готельного господарства за трансфертними цінами.

Ключові слова: витрати, загальновиробничі витрати, готельне господарство, управлінське рішення, готельна послуга, бухгалтерський облік, фінансові результати.

Ю.А. Маначинская, к.э.н., доцент,

Черновицкий торгово-экономический институт КНТЭУ,
г. Черновцы

УЧЕТНЫЕ АСПЕКТЫ ОТРАЖЕНИЯ ОБЩЕПРОИЗВОДСТВЕННЫХ РАСХОДОВ ГОСТИНИЦЫ

Аннотация

В статье исследованы особенности организации синтетического и аналитического учета общепроизводственных расходов на предприятиях гостиничного хозяйства. Рассмотрены зарубежные подходы к установлению стандартных баз распределения косвенных расходов отелей по «The Uniform Systems of Accounts for Hotels», с целью удовлетворения информационных потребностей менеджеров и руководителей при принятии управленческих решений. Предложено прямые расходы отеля собирать в разрезе видов услуг (по местам возникновения затрат), а постоянные расходы – по отелю в целом. Это будет способствовать осуществлению рационального распределения расходов и обеспечит их объективное отражение в системе бухгалтерского учета в условиях комплексного характера гостиничных услуг. Особое внимание отведено бухгалтерскому учету себестоимости гостиничных услуг и учета расходов гостиницы по местам их возникновения. Доказывается необходимость оценки услуг вспомогательных структурных подразделений предприятия гостиничного хозяйства по трансфертным ценам.

Ключевые слова: затраты, общепроизводственные расходы, гостиничное хозяйство, управленческое решение, гостиничная услуга, бухгалтерский учет, финансовые результаты.

Постановка проблеми. Важливою умовою дієвого функціонування вітчизняних підприємств готельного господарства виступає раціонально побудована система бухгалтерського обліку витрат. В її основі повинен бути закладений принцип раціонального споживання спектру необхідних ресурсів в ході здійснення готелем основної діяльності. Це стосується таких видів ресурсів, як матеріальні, фінансові та трудові, що в комплексі формують собівартість готельного продукту загалом. Незважаючи на те, чи номерний фонд повністю завантажений, готель всеодно несе витрати на управління та організацію основної діяльності в ході готельного циклу. Таким витратам притаманна постійність, тобто їх рівень залишається незмінним при зміні рівня завантаженості готелю. Окрім прямих витрат, які виникають на підприємствах готельного господарства під час надання клієнтам готельних послуг, до складу виробничих витрат входять непрямі (експлуатаційні) витрати, що потребують подальшого розподілу. За сучасних умов, коли для готельних послуг характерним стає комплексний характер їх надання – до вартості проживання може бути включена низка інших додаткових послуг (харчування, відвідування тренажерного залу, басейну тощо) – виникає низка проблемних питань при здійсненні розподілу таких витрат, а саме при виборі обґрунтованої бази розподілення та облікових аспектів відображення загальновиробничих витрат, що обумовлює актуальність обраної теми дослідження.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Облікові аспекти відображення загальновиробничих витрат на підприємствах готельного господарства є досить важливою ділянкою дослідження, зокрема досвід зарубіжних країн свідчить, що даній ділянці бухгалтерського обліку слід приділяти більше уваги задля недопущення негативних фінансових результатів діяльності. Принципи, проблеми та напрямки вдосконалення бухгалтерського обліку загальновиробничих витрат діяльності готелів та методика калькулювання собівартості готельного продукту знайшли своє відображення в роботах таких зарубіжних та вітчизняних вчених, як Г. Н. Бургонової [1], Н. А. Каморджанової [1], З. А. Балченко [7], М. Бойцової [30], Р. Вандер Віла [3], О. А. Зеленко [2], С. Я. Король [8], К. А. Куркіної [6], Л. В. Нападовської [4], В. Палія [3], А. В. Сідорової [2], Ю. М. Самопальнікової [5] та інших. На вітчизняній обліковій ниві вагомий вклад у розвиток бухгалтерського обліку витрат на підприємствах готельного господарства здійснили такі вітчизняні вчені, як С. Я. Король [8] та З. А. Балченко [7]. Щодо зарубіжної облікової практики, то досить ґрунтовним є науковий доробок К. А. Куркіної [6], Г. Н. Бургонової [1] та Н. А. Каморджанової [1], адже вчені звернули особливу увагу саме на специфіку функціонування підприємств індустрії гостинності, внесли низку

пропозицій щодо удосконалення синтетичного та аналітичного обліку загальновиробничих витрат, а також стосовно обрання обґрунтованої бази розподілення непрямих витрат.

Однак проблема раціональної організації синтетичного та аналітичного обліку загальновиробничих витрат в умовах комплексного характеру готельної послуг із врахуванням міжнародної практики наразі не знайшла належного втілення у вітчизняній науковій літературі, що обумовлює необхідність подальших досліджень в рамках окресленої проблематики.

Мета дослідження полягає у детальному та всебічному розкритті облікових аспектів відображення загальновиробничих витрат на підприємствах готельного господарства та обґрунтуванні обрання більш раціональної бази для їх розподілення в умовах «пакетного» характеру готельної послуги.

Виклад основного матеріалу. Загальновиробничі витрати за своєю сутністю не пов'язані із обслуговуванням клієнтів, а є витратами щодо утримання та управління виробничою діяльністю підприємств готельного господарства. Зокрема, включають витрати таких підрозділів, як: виробничо-технологічної служби, котельні, служби безпеки, служби енергетики та зв'язку, сантехнічної служби, ліфтового господарства.

У складі загальновиробничих витрат готелю однією із суттєвих статей є стаття витрат на енергоносії. З метою їх мінімізації необхідно виявляти так звані «енергетичні пастки» готелю, до яких варто відносити: використання в готельних номерах приладів на максимальних рівнях витрачання енергії; неефективне витрачання води та значний рівень витрат енергії і витратних матеріалів на підприємстві готельного господарства в цілому.

Що стосується загальновиробничих витрат, які безпосередньо пов'язані із кількома структурними підрозділами підприємства готельного господарства одночасно, то їх потрібно розподіляти за відповідними базами розподілу, а саме: площею номерного фонду; розміром заробітної плати обслуговуючого персоналу; розміром виручки від реалізації за видами послуг; потужністю обладнання тощо [10].

У зарубіжній обліковій практиці під час розподілу загальновиробничих витрат на підприємствах готельного господарства, наприклад, у Сполучених Штатах Америки керуються міжнародними стандартами «Єдина система звітів для готелів» або «The Uniform System of Accounts for Hotels» («USAH»), які були запроваджені у практику готельного бізнесу Асоціацією готелів Нью-Йорка [9]. «USAH» передбачає систему стандартних баз розподілу витрат підприємств готельного господарства (рис.1).

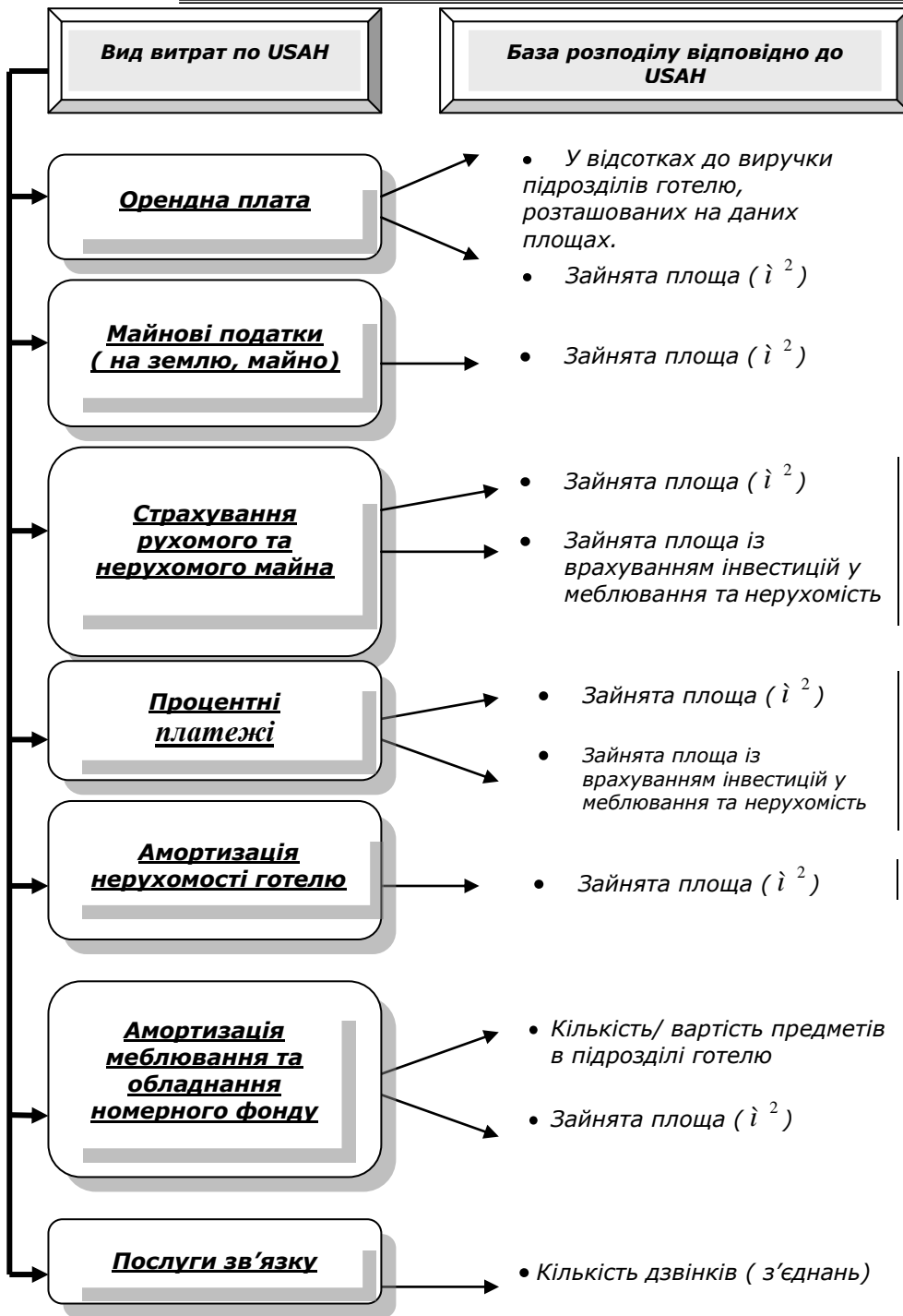

Рис. 1. Стандартні бази розподілу витрат готелю згідно з положеннями «USAH» [9]

У цілому дослідження облікової практики вітчизняних підприємств готельного господарства показали, що під час формування собівартості послуг не враховуються витрати на послуги, що споживаються всередині готелю в процесі надання послуг проживання. Витрати, що понесені в процесі надання цих послуг у цілях інформаційного забезпечення управління, потрібно розподіляти за місцями виникнення витрат – одержувачами цих послуг. Ці послуги надаються допоміжними місцями виникнення витрат (пральня, технічна служба, транспортна дільниця). За таких умов виникає необхідність у відображенні в обліку та включенні до собівартості послуг «внутрішнього» обороту. На нашу думку, оцінювати послуги допоміжних структурних підрозділів доцільно за трансфертними цінами.

Фінансово-економічний словник визначає трансфертну ціну (від англ. transfer – передавання у власність) як «внутрішню відпускну ціну, яка діє при розрахунках між структурними підрозділами одного підприємства» [3, с. 326].

Загальновиробничі витрати підприємств готельного господарства можуть списуватися у повному обсязі на собівартість реалізованих готельних послуг або розподілятися між собівартістю всіх об'єктів реалізації (продукції, робіт, послуг) чи собівартістю об'єктів реалізації та непродуктивними витратами [8]. Для розподілу витрат допоміжних виробництв слід вибрати такий натуральний показник, виходячи з якого знімається оплата за надання послуг зі сторонніх замовників. Так, наприклад, послуги пральні слід оцінювати за неповною фактичною собівартістю та включати в собівартість послуг інших місць виникнення витрат залежно від кількості білизни, що передана в обробку, в кілограмах. Послуги виробничо-технічної служби доцільно оцінювати за неповною фактичною собівартістю та включати до собівартості послуг інших місць виникнення витрат пропорційно часу (в годинах) надання послуг тому чи іншому місцю виникнення витрат.

У зв'язку із специфікою готельних послуг загальновиробничі витрати немає необхідності розподіляти між реалізованими готельними послугами та їх «залишками», оскільки останні відсутні. Об'єктом розподілу загальновиробничих витрат на підприємствах готельного господарства можуть бути: основні виробничі підрозділи або види послуг (продукції), виробництво яких вони забезпечують в цілому. А базою розподілу: площа номерного фонду; розмір заробітної плати обслуговуючого персоналу; розмір виручки від реалізації за видами послуг; потужність обладнання тощо.

Зокрема, наведені на рис. 1 стандартні бази розподілу згідно вимог «USAH» для відповідних видів витрат підприємств готельного господарства. Наприклад для витрат, що безпосередньо пов'язані із послугами зв'язку, базою розподілу слугуватиме кількість дзвінків

(з'єднань); для витрат на амортизацію меблювання та оснащення номерного фонду – кількість (вартість) предметів у підрозділі готелю або загальна площа (i^2), витрат на енергоносії – показники лічильників тощо. Відповідно до складу собівартості готельних послуг загальновиробничі витрати включаються в кінці кожного місяця за результатом здійсненого розподілу.

Субрахунки до синтетичних рахунків підприємства готельного господарства вводять самостійно, виходячи з потреб управління, контролю, аналізу та звітності. Так, з метою раціонального списання загальновиробничих витрат, до рахунку 91 «Загальновиробничі витрати» на ПАТ «Готелі Трускавця» відкрита низка наступних субрахунків:

- 911 «Загальновиробничі витрати Служби безпеки»;
- 912 «Загальновиробничі витрати Ремонтної служби»;
- 913 «Загальновиробничі витрати Виробничо-технічної служби»;
- 914 «Загальновиробничі витрати Санітарно-технічної служби»;
- 915 «Загальновиробничі витрати Протипожежної служби»;
- 916 «Загальновиробничі витрати Ліфтового господарства»;
- 917 «Загальновиробничі витрати Пральні»;
- 918 «Загальновиробничі витрати Котельні».

Вітчизняні науковиці пропонують обирати для розподілу загальновиробничих витрат обґрунтовану базу, зокрема пріоритет віддає площі готельного номеру.

С. Я. Король, виокремлює в якості показників розподілу: заробітну плату персоналу, що обслуговує номерний фонд; розмір виручки від реалізації за видами послуг; потужність обладнання або залишкову вартість основних засобів, що застосовуються при наданні відповідних послуг [8, с. 134].

Синтетичний та аналітичний облік собівартості реалізованих послуг підприємств готельного господарства доцільно будувати за центрами відповідальності та статтями калькуляції, приклад його структурної побудови наведено в табл. 1.

Відповідно приклад можливого виокремлення низки субрахунків для узагальнення рахунку 90 «Собівартість реалізації» в розрізі субрахунків наступний:

- 9031 – «Собівартість реалізованих готельних послуг»:
  - 90311 – «Собівартість реалізації номеру «Апартамент»»;
  - 90312 – «Собівартість реалізації номеру «Люкс Ексклюзив»»;
  - 90313 – «Собівартість реалізації номеру «Люкс Сімейний»»;
  - 90314 – ...(за видами номерів);
- 9032 – «Собівартість реалізованих послуг СПА-центру»:

- 90321 – «Собівартість реалізованих послуг басейну»;
- 90322 – «Собівартість реалізованих послуг водних процедур»;
- 90323 – «Собівартість реалізованих послуг тренажерного залу».
- 9033 – «Собівартість реалізованої продукції Служби харчування»:
  - 90331 – «Собівартість реалізованої продукції ресторану»;
  - 90332 – «Собівартість реалізованої продукції буфету»;
  - 90333 – «Собівартість реалізованої продукції лоббі-бару»;
- 9034 – «Собівартість орендних послуг»;
- 9021 – «Собівартість реалізованих товарів Служби харчування»:
  - 90211 – «Собівартість реалізованої продукції ресторану»;
  - 90212 – «Собівартість реалізованої продукції буфету».

Таблиця 1

Приклад структури синтетичного та аналітичного обліку собівартості реалізації підприємств готельного господарства

Ознака групування	Порядок рахунка	Шифр субрахунка	За центрами відповідальності	За статтями
1	2	3	4	5
Собівартість реалізованої готової продукції	Перший	901		
Собівартість реалізованої власної продукції <i>Служби харчування</i>	Першого порядку	9011	90111	901111
Собівартість реалізованих товарів	Перший	902		
Собівартість реалізованих товарів <i>Служби харчування</i>	Першого порядку	9021	90211	902111
Собівартість реалізованих робіт і послуг	Перший	903		
Собівартість реалізованих <i>готельних послуг</i>	Першого порядку	9031	90311	903111
Собівартість реалізованих послуг <i>СПА-центру</i>	Другого порядку	9032	90321	903211
Собівартість орендних послуг	Третього порядку	9033	90331	903311

Порядок відображення на рахунках бухгалтерського обліку списання загальновиробничих витрат ПАТ «Готелі Трускавця» відображається відповідними проведеннями, які наведені в табл. 2.

Таблиця 2

Бухгалтерський облік списання загальновиробничих витрат служби безпеки та ремонтної служби ПАТ «Готелі Трускавця»

№ з/п	Зміст господарської операції	Дебет	Кредит	Сума, грн.	
1	2	3	4	5	
1	Списано витрати служби безпеки на собівартість				
1	- реалізованих готельних послуг	9031 «Собівартість реалізованих готельних послуг»	911 «Загальновиробничі витрати Служби безпеки»	17267,0	
2	- реалізованої власної продукції служби харчування	9033 «Собівартість реалізованої продукції Служби харчування»	911 «Загальновиробничі витрати Служби безпеки»	8745,8	
3	- реалізованих товарів служби харчування	9021 «Собівартість реалізованих товарів Служби харчування»	911 «Загальновиробничі витрати Служби безпеки»	2110,3	
4	- наданих послуг СПА-центру	9032 «Собівартість реалізованих послуг СПА-центру»	911 «Загальновиробничі витрати Служби безпеки»	543,6	
5	- наданих послуг з оренди приміщень номерного фонду	9033 «Собівартість орендних послуг»	911 «Загальновиробничі витрати Служби безпеки»	6018,8	
	2	Списано частку витрат служби безпеки як непродуктивні	9410 «Втрати від простою номерного фонду»	911 «Загальновиробничі витрати Служби безпеки»	3009,4
3	Списано витрати ремонтної служби на собівартість				
1	- реалізованих готельних послуг	9031 «Собівартість реалізованих готельних послуг»	912 «Загальновиробничі витрати Ремонтної служби»	693,5	
2	- реалізованої власної продукції служби харчування	9033 «Собівартість реалізованої продукції Служби харчування»	912 «Загальновиробничі витрати Ремонтної служби»	874,3	
3	- реалізованих товарів служби харчування	9021 «Собівартість реалізованих товарів Служби харчування»	912 «Загальновиробничі витрати Ремонтної служби»	247,2	
4	- наданих послуг СПА-центру	9032 «Собівартість реалізованих послуг СПА-центру»	912 «Загальновиробничі витрати Ремонтної служби»	604,9	

Оскільки номерний фонд не завжди завантажений на 100%, то перед управлінським персоналом постає питання про те, яка буде собівартість (ціна) послуги при певному обсязі наданих послуг. Попит на готельні послуги носить сезонний характер, так, у періоди сезону виникає потреба у залученні більшої кількості додаткового персоналу, використовувати більшу кількість матеріалів тощо, і навпаки. У зв'язку з цим змінюються витрати, що пов'язані з наданням послуг.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Проведене дослідження облікових аспектів відображення загальновиробничих витрат готелю дає змогу зробити висновок, що незважаючи на те, на скільки відсотків завантажений номерний фонд, підприємство готельного господарства несе витрати, пов'язані з управлінням та організацією своєї діяльності. Ці витрати носять постійний характер. Тому на підприємствах готельного господарства прямі витрати потрібно збирати в розрізі видів послуг, що реалізуються (за місцями виникнення витрат), а постійні витрати по готелю в цілому. Це сприятиме здійсненню раціонального розподілу витрат та об'єктивному їх відображенню в системі синтетичного та аналітичного обліку підприємства готельного господарства в умовах «пакетного» характеру готельної послуги.

Загальновиробничі витрати являють за своїм змістовим наповненням витрати, пов'язані з формуванням декількох видів готельного продукту, тому їх розподіляють по об'єктах обліку шляхом розподілу загальної суми в кінці місяця. Відповідно метод розподілу витрат обирається кожним підприємством готельного господарства з урахуванням його структурних особливостей, характеру послуг, що надаються, способу вимірювання та оцінки витрат [8].

Напрямом подальших розвідок у рамках окресленої проблематики виступатимуть напрацювання механізму практичного застосування вітчизняними підприємствами готельного господарства стандартизованих баз розподілу, що визнані у міжнародній практиці готельного бізнесу та регламентуються «USAH» [9].

Список використаних джерел:

1. Бургонова Г. Н. Гостиничный и туристический бизнес: особенности бухгалтерского учёта и налогообложения: [учеб. пособ.] / Г. Н. Бургонова, Н. А. Камарджанова. – М. : Финансы и статистика, 1999. – 352 с.
2. Сидорова А. В. Государственная статистическая отчетность в современных условиях: монография / А. В. Сидорова, О. А. Зеленко. – Х. : ИД «ИНЖЕК», 2008. – 304 с.
3. Управлінський облік / Під ред. В. Палія та Р. Вандер Віла. – М.: ИНФРА-М, 1997.–480 с.
4. Нападівська Л. В. Управлінський облік / Л. В. Нападівська. – [підручн.]. – 2-ге вид., доопрац. та допов. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2010. – 648 с.
5. Самопальникова Ю. Н. Учет затрат на предприятиях гостиничного бизнеса : автореф.

дис. на соиск. учен. степ. канд. экон. наук : 08.00.12 / Ю. Н. Самопальникова; Урал. гос. техн. ун-т. – Екатеринбург: УПИ им. С. М. Кирова, 2006. – 25 с.

6. Куркина К. А. Особенности бухгалтерского учета и налогообложения / К. А. Куркина. – М. : Издательство «Вершина», 2006. – 240 с.

7. Балченко З. А. Бухгалтерський облік в туризмі і готелях України: [навч. посіб.] / З. А. Балченко. – К. : КУТЕП, 2006. – 232 с.

8. Король С. Я. Бухгалтерський облік в готельному господарстві: [навч. посіб.] / С. Я. Король. – К. : КНТЕУ, 2005. – 354 с.

9. The Uniform Systems of Accounts for Hotels (1946). Hotel Association of New York City. AN&LA, New York, 102 p.

10. Manachynska, Iu. (2015). Accounting and analysis of financial performance in hotel industry. LAP LAMBERT Academic Publishing, Düsseldorf, 400 p.

Iuliia Manachynska, Candidate of Economic Sciences,
Chernivtsi Institute of Trade and Economics of KNUTE,
Chernivtsi

REGISTRATION ASPECTS OF THE REFLECTION OF HOTEL GENERAL PRODUCTION EXPENSES

Abstract

The features of the organization of synthetic and analytics accounting of general production expenses in hotel industry are investigated in the article. Foreign approaches to the establishment of standard databases of indirect expenses diversification for hotels based on «The Uniform Systems of Accounts for Hotels», aimed to satisfy managers' and heads' informational needs in making managerial decisions are under the consideration. It is offered to collect direct expenses of hotel by types of service (in place of emergence costs), and fixed expenses of hotel in general. It will promote implementation of rational expense allocation and will provide their objective reflection in the system of financial accounting in the conditions of complex nature of hotel services. The special attention is paid to financial accounting of hotel services cost value and the expense accounting of hotel in places of their origin. The need of an assessment of services of auxiliary structural subdivisions of an entity at the transfer prices is proved.

Keywords: costs, general production expenses, hotel economy, management decision, hotel service, financial accounting, financial results.

References:

1. Burgonova, G.N., Kamordzhanova, N.A. (1999). *Gostinichnyy i turisticheskij biznes: osobennosti buhgalterskogo uchjota i nalogooblozhenija* [Hospitality Industry: features of accounting and taxation]. Finansy i statistika, Moskva, 352 p. (in Russ.).

2. Sidorova, A.V., Zelenko, O.A. (2008). *Gosudarstvennaja statisticheskaja otchetnost' v sovremennyh uslovijah* [The state statistical reporting in modern conditions]. ID «INZHEK», Har'kov', 304 p. (in Russ.).

3. Palii, V., Vander, Vil R. (1997). *Upravlins'kyj oblik* [Management Accounting]. INFRA-M, Moskva, 480 p. (in Ukr.).

4. Napadovs'ka, L.V. (2010). *Upravlins'kyj oblik* [Managerial Accounting]. KNTU, Kyiv, 648 p. (in Ukr.).

5. Samopal'nikova, Ju.N. (2006). *Cost accounting at the enterprises of hotel business*. Abstract to PhD dissertation, Accounting, Analysis and Audit. Ekaterinburg, 25 p. (in Russ.).

6. Kurkina, K.A. (2006). *Osobennosti buhgalters'kogo ucheta i nalogooblozhenija* [Features of accounting and taxation]. Izdatel'stvo «VERSHINA», Moskva, 240 p. (in Russ.).

7. Balchenko, Z.A. (2006). *Bukhhalters'kyj oblik v turyzmi i hoteliakh Ukrainy* [Accounting in tourism and hotels of Ukraine]. KUTEP, Kyiv, 232 p. (in Ukr.).

8. Korol, S.J. (2005). *Bukhhalters'kyj oblik v hotel'nomu hospodarstvi* [Accounting in the hotel industry]. KNTEU, Kyiv, 354 p. (in Ukr.).

9. *The Uniform Systems of Accounts for Hotels* (1946). Hotel Association of New York City. AN&LA, New York, 102 p.

10. Manachynska, Iu. (2015). *Accounting and analysis of financial performance in hotel industry*. LAP LAMBERT Academic Publishing, Düsseldorf, 400 p.

УДК 657.37

Н.В. Скрипник, к.е.н., доцент,
Чернівецький торговельно-економічний інститут КНТЕУ,
м. Чернівці

**ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ ЗВІТНОСТІ
ЯК ОСНОВИ ПОБУДОВИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БАЗИ МЕНЕДЖМЕНТУ
ПІДПРИЄМСТВА**

Анотація

У статті досліджено економічну сутність та визначення управлінської звітності. З'ясовано, що основний акцент у визначеннях сутності управлінської звітності робиться саме на обліковий процес та додаються до них окремі особливості, що стосуються саме управлінської звітності. Зокрема, майже кожному визначенню притаманна орієнтація на внутрішніх користувачів та наявність у звітності інформації про виробничі та технологічні показники діяльності окремих підрозділів підприємства, цехів, сегментів діяльності. Зроблено висновки про безпідставність підкреслення на рівні визначення звітності її структурної композиції – можливості складання на рівні підприємства і його структурних підрозділів та про те, що її необхідно складати тільки за короткі проміжки часу. У зв'язку з цим пропонується власне визначення сутності управлінської звітності. Також у статті досліджено взаємозв'язок між управлінським обліком та управлінською звітністю. Узагальнено та проаналізовано принципи підготовки управлінської звітності та доведено позитивний вплив їх використання на ефективність прийнятих управлінських рішень. Як висновок, запропоновано виділяти дві групи додаткових вимог до управлінської звітності.

Ключові слова: управлінський облік, управлінська звітність, менеджери підприємства, управлінські рішення, фінансовий облік, принципи підготовки звітності.